

MICROLEPIDOPTERA,
NIEUW VOOR DE FAUNA VAN NEDERLAND,

OPGEGEVEN IN DE

VERGADERING VAN 19 DECEMBER 1868,

DOOR DE HEEREN

H. W. DE GRAAF en P. C. T. SNELLEN.

PYRALIDINEN.

Acentropus niveus Olivier. — Kolenati in Wiener Entom. Monatschrift II. p. 581. Taf. 7. — Entomol. Annual 1858. p. 102. fig. 6. — v. Heinemann, Zünsler p. 107.

Zuid-Holland: op 10 Augustus 1868 heb ik op het buitengoed «Klein Leeuwenhorst» onder Noordwijkerhout twee mannelijke exemplaren gevangen, die laat in den avond door een geopend raam naar binnen kwamen vliegen en op het tafelkleed, waarop de brandende lamp stond, al vliegende onophoudelijk allerlei wilde sprongen maakten. Later zag ik in de collectie der Nederl. Entomologische Vereeniging eenige, mede mannelijke, voorwerpen door den heer Weijenbergh bij Haarlem gevangen.

Acentropus niveus is een zeer eigenaardig diertje. Vroeger hield men het voor een Neuropteron, maar tegenwoordig trekken de lepidopterologen het zich aan. Nu de vliegplaats mij bekend is, hoop ik zoo gelukkig te zullen zijn de rups te vinden. Zij leeft tot in Julij op *Potamogeton pectinatus* en *perfoliatus* vrij in het water. Het wijfje is ongeveugeld en zwemt, volgens

eene mededeeling van Reutte, door von Heinemann t. a. p. opgenomen, des nachts op den rug onder water en trekt bij het paren het mannetje met zich onder. Als vliegtijd geeft v. Heinem. de maanden Julij en Augustus op (de Graaf).

Botys stachytalis Zinck. — Herr.-Schaeffer, IV. p. 50. fig. 114. — v. Heinem. *Zünsler* p. 75.

Friesland: Oldeberkoop, op 16 Junij 1868 gevangen door Mr. J. H. Albarda. Zie meer in dit Tijdschrift 2^e serie. Dl. IV. pag. 15 (de Graaf).

Crambus silvellus Hübn. — Herr.-Schaeff. IV. p. 54. — Zell. Chil. et Cramb. genera et species p. 20. — v. Heinem. *Zünsler* p. 120. — *Adippellus* Treits. IX. 1. 75.

Het was den heer Heylaerts voorbehouden de indigeniteit dezer soort, reeds lang door mij vermoed, te constateren. Hij ving een exemplaar in Noord-Brabant 2 Junij 1868 op eene vochtige plaats in de vestingwerken bij Breda (de Graaf).

TORTRICINEN.

Conchylis atricapitana Steph. — Wilkinson, Brit. Tortrices p. 298. — Stainton, Manual II. p. 271. — v. Heinemann, *Wickler* p. 87.

Noord-Holland: in Middenduin bij Overveen 9 Junij 1866 door den heer Kinker gevangen. Het exemplaar is ook door den heer Stainton gezien, die onze determinatie op de aangehaalde auteurs gedaan zonder eenige bedenking bevestigd heeft (de Graaf).

Retinia posticana Zetterst. — Wocke, Wien. Entomol. Zeitung 1862 p. 50. — v. Heinem. *Wickler* p. 94.

Gelderland: Velp. De rupsen in Maart 1868 in de knopjes van *Pinus sylvestris*; zij verpopten in April in de knopjes en de vlinders kwamen uit in de tweede helft dier maand en in de eerste helft van Mei (van Medenbach de Rooy Jr.).

Twee dier vlindertjes zijn door Prof. Zeller gezien, die daarbij het volgende aantekende: «Zij komen naauwkeurig overeen met het Lyflandsche, door Wocke (Ent. Zeit. 1862. p. 50) vermelde en andere bij Glogau en Meseritz gevangen exemplaren.

Het is alzoo zeker *Ret. posticana* Zttst. (Ins. Lapp. p. 982), althans zoo als Wocke ze voor zich had. Heinemann's *Posticana* is volgens zijne beschrijving dezelfde; maar zijn Alpin grooter exempl. zal wel tot *Mughiana* Z. Raibl. Fauna ¹ behooren». — *Posticana* heeft een lateren vliegtijd dan *Ret. duplana*, waarvan de heer v. M. de Rooy in 1868 eenige exemplaren bij Velp ving op 21 Maart en 1 April (de Graaf).

Penthina lucivagana Zell. Isis 1846. p. 229. — von Heinemann, *Wickler* p. 128.

Gelderland: Oosterbeek een ♂ 8 Junij 1868 des avonds op zandgrond gevangen (Snellen). Dit exemplaar aan Zeller ter bezichtiging gezonden ontvingen wij van hem terug met deze aantekening: «Richtig *Lucivagana*, wie ich sie voriges Jahr an den mit Globularia bewachsenen Abhängen der Kalkalpen fing» (de Graaf).

TINEINEN.

Nemophora pilella Wien. Verzeichn. — Stainton, Ins. Britannica p. 47. — Frey, Tin. und Pteroph. p. 57.

Gelderland: Velp, op het lange water, een zeer gaaf ♂ 6 Junij 1867 (van Medenbach de Rooy Jr.). Dit exemplaar is door Stainton bestemd (de Graaf).

Swammerdamia simplicella Herr.-Schaeff. V. p. 280. fig. 560. — *Ruficeps* v. Heinem. in Zeitschr. für Entomol. in Auftr. des Vereins für Schles. Insektenk. p. 4. (Breslau 1854).

Zuid-Holland: Rotterdam. Een exemplaar in 't begin van Mei 1867 op een wilg gevangen en in 1868 twee exemplaren gekweekt uit rupsen, aldaar gevonden op *Fraxinus excelsior* (Snellen). Zeller, die een dezer laatste voorwerpen zag, schreef ons: «Sicher diese Art, bei H. S. jedoch nicht gut abgebildet; ich habe sie von v. Hein. selbst als seine *Ruficeps* erhalten» (de Graaf).

Depressaria umbellana Steph. — Staint. Manual II. p. 521; Ins. Brit. p. 85; Nat. Hist. VI. tab. 1. fig. 5.

Gelderland: Velp. Op 8 Julij 1868 gekweekt uit eene rups

¹ Stettin. Entomol. Zeit. 1868. p. 123.

aldaar in Junij op heide gevonden en die in het laatst dier maand pop was geworden (van Medenbach de Rooy Jr.). Dit exemplaar is ook door Zeller gezien. Het heeft drie duidelijke zwarte punten op het vlak der bovenvleugels, en wel, twee vóór het midden onder elkander geplaatst, het onderste in de vleugelvouw, en een over het midden. Stainton geeft op dat de rups op *Ulex* leeft. De heer van Medenbach de Rooy is er echter zeker van dat hij het rupsje 't welk *Umbellana* opleverde op heide gevonden heeft. Hij had er eene *Tort. Gerningana* uit verwacht, omdat het zooveel overeenkomst had met de rups dezer Tortrix, die volgens Snellen grijsgroen is met licht bruinen kop (de Graaf).

Depressaria capreolella Zell. — Staint. Ins. Brit. p. 90.

Zuid-Holland: een exemplaar door mij reeds jaren geleden in de Katwijksche duinen gevangen in Julij, werd door Stainton bestemd (de Graaf).

Psoricoptera gibbosella Zell. — Staint. Ins. Brit. p. 101. — Herr.-Schaeff. V. p. 165. fig. 470. — Frey, Tin. und Pteroph. p. 154.

Zuid-Holland: Lisse, 30 Julij (Kinker). Het voorwerp komt overeen met een Duitsch exempl. dat ik van Mann bezit (de Graaf).

Gelechia infernalis Herr.-Schaeff. V. fig. 584; *Infernella* V. p. 177.

Gelderland: een ♀ exemplaar, bij Velp gevangen door den heer van Medenbach de Rooy Jr., werd door ons als *Infernalis* bestemd aan Prof. Zeller ter bezichtiging gezonden. Zijn antwoord was: «Richtig diese, aber über ihre Artrechte bin ich ebenso zweifelhaft wie Wocke, *Entom. Zeit.* 1862, 254. Bei Raibl fliegt sie mit der kleinere hellere *Ericetella* zusammen». — Behalve het vermelde Geldersche ♀ heb ik nog een ander vrouwelijk individu gezien, hetwelk door Snellen bij Kleef in het Reichswald gevangen is op *Vaccinium* en heide. Deze beide voorwerpen verschillen niet wat grootte, vleugelvorm en kleur betreft. Zij hebben eene vlugt van 18 mm. Een zeer groot inlandsch exemplaar van *G. ericetella* haalt 17 mm. De bovenvleugels dezer beide wijfjes van *Infernalis* zijn merkelyk breeder

dan die van *Ericetella*, maar aan den buitenrand niet breeder dan op het midden, zoo als door Herrich Schaeffer is voorgesteld. De buitenrand is afgerond, bij *Ericetella* daarentegen loopt zij schuins van de vleugelpunt tot den binnenrand. De ondervleugels van beide *Infernalis* zijn op het midden gemeten, zonder de franje, 2 mm. breed en dus ook breeder dan die onzer grootste *Ericetella*, welke slechts 1,5 mm. breedte hebben. Zij zijn bij *Ericetella* puntig, maar niet bij onze *Infernalis*, die dus ook in dit opzigt afwijken van Herrich-Schaeffers fig. 470. Men kan van onze individu's van *Infernalis* met Herrich-Schaeffer zelfs niet zeggen dat de ondervleugels «vor der stumpfen Spitze kaum eingebogen» zijn. Zij zijn aldaar in 't geheel niet ingebogen en hebben nog minder punt dan *G. cinerella* en *populella*. Voor zoover men naar twee exemplaren kan oordeelen, schijnt dus de afwijkende vleugelvorm voor het soortregt van *Infernalis* te pleiten (de Graaf).

Gelechia interruptella Hübn. — Herr.-Schaeff. V. p. 188.

Gelderland: een exemplaar, te Velp gevangen door den heer van Medenbach de Rooy Jr. 6 Junij 1867, is ook door Zeller gezien (de Graaf).

Gelechia aethiops Humphr. and Westw. — Staint. Ins. Brit. p. 121. — Herr.-Schaeff. V. p. 185. fig. 486.

Friesland: bij Leeuwarden, 24 Mei (Albarda). Ook van dit exemplaar is onze bestemming door Zeller bevestigd. De kleur der bovenvleugels is door Herrich-Schaeffer met meer juistheid in zijn tekst dan op zijne afbeelding uitgedrukt. Ook de vorm dier vleugels is door hem, naar ons exemplaar te oordeelen, niet juist teruggegeven. Reeds op het midden, ja zelfs voor het midden van den binnenrand beginnen zij naar de vleugelspits langzamerhand in breedte af te nemen, zoodat de geheele buitenhelft smaller is dan de figuur voorstelt. Men kan de bovenvleugels lancetvormig noemen (de Graaf).

Gelechia alburnella Zell. — Herr.-Schaeff. V. p. 168.

Gelderland: Velp, 29 Junij 1868 een voorwerp bij berken gevangen (van Medenbach de Rooy Jr.). Van de twee afbeeldingen die Herrich-Schaeffer geeft, past zijne figuur 489 het best

op ons exemplaar. Dit is echter niet zoo wit, de vlekjes langs den buitenrand zijn niet zoo duidelijk tot streepjes verlengd en op $\frac{1}{5}$ van den binnenrand is een kleine schubbenverhevenheid, die op de grondkleur afsteekt. Ons inlandsch voorwerp verschilt niet van een Duitsch individu, dat Mann mij zond (de Graaf).

Gelechia nanella W. V. — Staint. Ins. Brit. p. 129. — Herr.-Schaeff. V. p. 167. — Frey, Tin. und Pteroph. p. 126.

Gelderland: Velp, 25 Mei uitgekomen; de rups op lijsterbes of appel in het begin van Mei (de Roo van Westmaas).

De aangehaalde auteurs geven Julij als vliegtijd op. Een exemplaar dat ik van Mann ontving is donkerder dan het gekweekte ♂ van de Roo van W. en de zwarte langstreepen zijn dikker. Geen van beide heeft den lichten gebroken middenband van Herrich-Schaeffer's fig. 502; ook loopt bij beide individu's de lijn, die men langs het uiteinde der franje van de bovenvleugels zou kunnen trekken niet regelmatig schuin, maar maakt ter hoogte van den binnenrand dier vleugels eene flauwe buiging naar buiten op de wijze als bij fig. 501 (de Graaf).

Gelechia vorticella Zell. Isis 1859. p. 201. — Frey, Tin. und Pteroph. p. 129.

Noord-Brabant: eene zwarte rups, in Mei bij Veghel gevonden op eene soort van Lathyrus of Lotus, leverde 20 Junij een vlinder op (Snellen). Dit exemplaar is ook door Zeller als zijne *Vorticella* bestemd. De fascia transversa nivea is pone medium geplaatst.

Ten opzichte van *G. ligulella* kan ik hier bijvoegen dat het exemplaar door mij in het voorgaande deel van dit Tijdschrift (pag. 65 noot) vermeld, later door Stainton, zonder eenige bedenking, als *G. ligulella* bestemd is. Sedert heeft Prof. Zeller in zijne Beitrag zur Kenntniss der Lepidoptern-Fauna der Umgegend von Raibl in Ober-Kärnthen u. s. w., geplaatst in de Verhandl. d. K. K. Zoolog.-botan. Gesellschaft in Wien, Jahrg. 1868, p. 614 (Separat abdr. p. 52) het specifiek onderscheid opgegeven tusschen *G. ligulella* en *vorticella*. Daar het bedoelde exemplaar echter reeds lang aan den eigenaar is teruggezonden, kan ik niet nagaan of de opgegeven kenmerken van *Ligulella* daarop passen (de Graaf).

Anarsia Genistae Staint. Ins. Brit. p. 144.

Gelderland: Winterswijk, 20 Junij 1867, een ♂ gevangen (Snellen), hetwelk Stainton zelf bestemd heeft, met de bijvoeging «rather pale» (de Graaf).

Ecophora similella Hübn. — Staint. Ins. Brit. p. 157. — Herr.-Schaeff. V. p. 159. fig. 416.

Gelderland: Velp, 2 Junij 1867, een exemplaar gevangen door den heer van Medenbach de Rooy Jr., en door Stainton bestemd (de Graaf).

Aechmia equitella Scop. — Staint. Ins. Brit. p. 175. pl. 9. fig. 16. — Herr.-Schaeff. V. p. 95. — Frey, Tin. und Pteroph. p. 175.

Noord-Holland: Overveen, in Middenduin, 9 Junij 1866 (Kinker). Ook door Zeller gezien (de Graaf).

Argyresthia abdominalis Scop. — Staint. Ins. Brit. p. 185. — Herr.-Schaeff. V. p. 275. — Frey, Tin. und Pteroph. p. 191.

Gelderland: Ruurlo, den 14^{en} Junij 1868 eenige exemplaren uit Juniperus geklopt (Snellen). Zij hebben een rood achterlijf. Bij Herrich-Schaeffer zal die kleur wel bij vergissing zijn achterwege gebleven op fig. 661 van Tab. 86 (verkeerdelijk 691 genummerd), want in zijn tekst spreekt hij van een dunkergelb Hinterleib. Wocke evenwel ving in Finmarken (Entom. Zeit. 1862. p. 240) beide seksen van *Abdominalis* zonder rood gekleurd achterlijf, althans hij houdt deze voorwerpen voor die soort (de Graaf).

Ornix finitimella Zeller. — Frey, Linn. Ent. XV. p. 26 en Tin. und Pter. der Schweiz p. 248.

Gelderland: Arnhem, de rups in het najaar op *Prunus spinosa*; de vlinder in April (van Medenbach de Rooy).

Noordbrabant: Breda, de rupsen in het Liesbosch, in October; de vlinders in het voorjaar (Snellen).

Vergelijk ook Bouwst. III. p. 276.

Ornix torquillella Zell. — Frey, Linn. Ent. XV. p. 28.

Gelderland: Beek, bij Nijmegen; de rups op kweepeer in het najaar, de vlinder in het voorjaar (van Medenbach de Rooy). Vergelijk ook Bouwst. III. p. 276.

Hoewel Frey in zijne Monographie van het genus *Ornix* Zell. als voedsel der rups alleen *Prunus spinosa* noemt, wijkt toch

het door den heer v. M. d. R. gezonden exemplaar des vlinders niet van de beschrijving in de Linnaea af en wordt het ook door Prof. Zeller, die het zag, zonder bedenken voor zijne en Frey's *Torquillella* verklaard. Hij had evenmin de rups anders dan op Sleedoorn (*Prunus spinosa*) gevonden (Snellen).

Ornix anguliferella Z. — Frey, Linn. Ent. XV. p. 57.

Gelderland: Arnhem, rups op perenboomen in het najaar; vlinder in het voorjaar (van Medenbach de Rooy).

Zeller zag een exemplaar en bevestigde de determinatie (Snellen).

Coleophora solitariella Zell. Linn. Ent. IV. p. 597. — H. S. Syst. Bes. V. p. 255. — Frey, Tin. und Pter. der Schweiz, p. 225. — H. S. Corr. Bl. f. Samml. von Ins. p. 166.

Gelderland: Arnhem, de zakjes aldaar gevonden door den heer van Medenbach de Rooy in het begin van Mei op *Stellaria holostea*; de vlinders op 25 en 25 Mei uitgekomen (Snellen).

Laverna subbistrigella Haw. — Frey, Linn. Ent. XIV. p. 205; Tin. und Pter. der Schweiz, p. 208. — *Sturnipennella* Tr. IX. 2. 209.

Gelderland: Arnhem, 1 exemplaar op 24 Mei 1868 (van Medenbach de Rooy). Zeller, die het exemplaar zag, schrijft: «Sicher meine *Elachista sturnipella*. So benannt erhielt ich sie von F. v. R. — Weder Treitschke, noch H. S. erwähnen des charakteristischen hellgrauen, nach unten erweiterten Bandes und H. S's. *Permutatella* fig. seht ganz anders aus, wie ich keine Exemplare habe. *Laverna subbistrigella* Staint. Tin. 258 ist sicher meine *Sturnipennella*. Frey's *Subbistrigella* passt nach der Diagnose so vortrefflich, dass ich die Beschreibung nicht erst vergleiche» (Snellen).

Chrysoclista aurifrontella Hübn.

Gelderland: Oosterbeek, op 28 Mei 1867 een exemplaar (Snellen). Door Prof. Zeller bestemd.

Elachista Airac Staint. (in litt.) — Frey L. E. XIII. p. 225.

Gelderland: Velp, op 10 Mei 1867 een ♂ (van Medenbach de Rooy).

Het exemplaar is door Stainton bestemd en behoort tot de voorwerpen zonder lichten basaal-band waarvan Frey spreekt (Snellen).

Elachista cinctella Zell. — Frey, L. E. XIII. p. 265.

Gelderland: Arnhem, 10 Julij 1867 een afgevlogen exemplaar (van Medenbach de Rooy).

Het is op Zeller's autoriteit, die ons exemplaar zag, dat wij *El. cinctella* opnemen. Hij schrijft ons: « Es ist meine *Elachista cinctella* die Stainton sah und über deren Rechte er nicht zweifelhaft scheint, da er sie in der Natural History III. p 14 ohne weiteres aufzählt. Ich habe nur zwei unvollkommene Exemplare ».

Frey betwijfelt (l. c.) de soortsregten en is geneigd om *Cinctella* Zeller voor varieteit van *Adscitella* Sta. te houden. Geene voorwerpen van *Adscitella* bezittende, kan ik hiervan niets zeggen, doch moet ik aantekenen dat aan het voorwerp van v. M. d. R. een witten kop en vrij spitse voorvleugels met een' breeden witten band daarover, door welke kenmerken *Cinctella* zich volgens Frey van *Adscitella* onderscheidt, wel in het oog vallen (Snellen).

Lithocolletis tenella Zell. Linn. Ent. I. p. 226. fig. 50. — Frey, Tin. und Pter. der Schweiz, p. 557.

Gelderland: Arnhem, de rups aldaar door den heer v. Medenb. de Rooy gevonden in het najaar op haagbeuk (onderzijde der bladeren); de vlinder kwam uit in Mei (Snellen).

Lithocolletis cydoniella Frey, Tin. und Pter. der Schweiz, p. 557.

Gelderland: Arnhem, de rups op kweeper (onderkant der bladen) door van Medenbach de Rooy gevonden.

Ik zag eenige exemplaren, die met de beschrijving van Frey overeenkomen, doch de witte beschubbing aan den binnenrandswortel der voorvleugels, die volgens hem bij *Cydoniella* hoogst onduidelijk zoude zijn, is goed te zien. De heer v. M. d. R. teekent nog aan dat hij heeft waargenomen, dat de rups van *Cydoniella* een spinsel maakt, hetgeen bij *Pomifoliella* nooit het geval is (Snellen).

Lithocolletis spinicolella Sta. — Frey, Tin. und Pter. der Schweiz, p. 545. — Stainton, Nat. Hist. I. p. 157. pl. III. f. 2.

Gelderland: Arnhem, de rups in het najaar op *Prunus spinosa*

(onderkant der bladen), vlinder in het voorjaar (van Medenbach de Rooy).

Gekweekte exemplaren van den heer v. M. d. R. die ik zag, komen goed met Frey's beschrijving overeen; ik betwijfel echter het specifiek verschil met *Cerasicolella* H. S. — Vergelijk mijne aanmerking, Tijdschr. v. Ent. XI. p. 70 bij *Lithocolletis cerasicolella* (Snellen).

Lithocolletis Viminetorum Stainton, Nat. Hist. I. p. 57. pl. I. f. 1.

Zuid-Holland: Rotterdam. Een exemplaar dezer zoo ligt kenbare soort is door mij uit smalbladige wilgen gekweekt (Snellen).

Lithocolletis quinqueguttella Staint. Ins. Brit. p. 268. — H. S. Corr. Blatt. f. Sammler v. Ins. p. 79.

Zuid-Holland: Wassenaar. Een exemplaar den 2^{ea} Augustus 1865 boven *Salix repens* in de duinen gevangen (Snellen).

Lithocolletis salictella Zeller. Linn. Ent. I. p. 207. f. 16. — H. S. Syst. Bes. V. p. 528. Tin. f. 759. — Frey, Tin. und Pter. der Schweiz, p. 545.

Gelderland: Arnhem, een exemplaar den 5^{en} Mei 1868 gevangen (van Medenbach de Rooy).

Zeller heeft het exemplaar gezien en bestemde het stellig als zijne *Salictella*. Hij zegt: «Sicher meine *Salictella*, obgleich deren Zeichnungen gewöhnlich weisslicher sind». Ook Frey spreekt l. c. van zulke geelachtig wit geteekende voorwerpen, die dan zeer op *Viminiella* Staint. gelijken. Van deze soort, waarvan ik door Stainton bestemde exemplaren bezit, kan ik het voorwerp van v. M. d. R. alleen door donkerder glanziger grondkleur onderscheiden, want de binnenrand der voorvleugels is bij hetzelfde wit, gelijk bij *Viminiella* (Snellen).

Lithocolletis Tremulae Zeller, Linn. Ent. I. p. 251. f. 40. — H. S. Syst. Bes. V. Tin. f. 810, 811. — Frey, Tin. et Pter. der Schweiz, p. 566. — *Tremulella* H. S. p. 554.

Zuid-Holland: Rotterdam. Een exemplaar 20 October 1866 op den middag vliegende (de Graaf) — een voorwerp in Sept. tegen den stam van eenen populier (Snellen).

Lithocolletis pastorella Zell. Linn. Ent. I. p. 250.

Zuid-Holland: Rotterdam, 2 exemplaren in Augustus en September uit smalbladige wilgen gekweekt en wel uit dezelfde soort waarop ook *Lithocolletis viminiella* en *Nepticula vimineticola* leven (Snellen).

Zeller die onze beide exemplaren van *Tremulae* en een zeer fraai gekweekt van *Pastorella* zag, schrijft ons: «Sie haben die Thiere zufolge des Aufenthalts richtig benannt; aber ich habe seit ich die Arten beschrieb, allmählig so viele Exemplare und in solcher Verschiedenheit der Grösse, der Zeichnung etc. gefangen, das mir der Artunterschied ganz unklar geworden ist, und dass ich sehr bereit bin beide Nummern (*Tremulae* en *Pastorella*) in eine Art zusammenzuziehen. Ehe ich dieses aber mit Entschiedenheit thue, muss ich erst die Raupe der *Pastorella* genau kennen lernen, denn diese habe ich noch nie erzogen, während ich jedes Jahr die Raupe der *Tremulae* in Menge finde und ziehe». — Het zoude voorzeker vermetel zijn om, bij het weinige materiëel dat ik bezit, de juistheid van Zeller's meening te betwisten, doch ik kan hierbij niet nalaten op te merken, dat het mij voorkomt dat *Pastorella* zeer duidelijk van *Tremulae* onderscheiden is door de zacht geronde zwarte franjelij, welke bij *Tremulae* veel spitsen bogt om de vleugelpunt maakt (Snellen).

Bucculatrix nigricomella Zeller. — Sta. Nat. Hist. VII. p. 53. *Bucculatrix* pl. I. f. 2. — Frey, Tin. und Pter. der Schweiz, p. 519. — var. *Aurimaculella* Sta. Nat. Hist. VII. p. 25. *Bucc.* pl. I. f. 1. — Frey p. 520.

Gelderland: Velp, den 8^{en} Mei 1867 een schoolje van ongeveer een dozijn vlinders bijeen met een slag in het net gevangen (van Medenbach de Rooy). Onder deze vlinders bevinden zich duidelijke en zachte overgangen van den type op de varieteit, zoodat het vermoeden van sommigen, dat de tot dusverre nog als verschillende soorten beschouwde *Nigricomella* en *Aurimaculella* ééne soort zouden uitmaken, volgens mij, bewaarheid wordt. De rups van beide vormen is dezelfde volgens Stainton's tekst, hoewel in de afbeeldingen nog wel eenig verschil is te zien (Snellen).

PTEROPHORINEN.

Platyptilus ochrodactylus Herr.-Schaeff. V. p. 567. fig. 5. — Zeller, Isis 1841 p. 776. — *Dichrodactylus* Mühlig, Stett. Ent. Zeit. 1865 p. 115.

Zuid-Holland: omstreken van Leiden (Dozy). Overijssel: Deventer, 20 Junij 1868 (Snellen). Gelderland: Arnhem, 6 Junij 1865 (van Woerden). Uit de collectie van Eyndhoven bezit ik drie exemplaren, waarschijnlijk te Empe gevangen. Zeller bevestigde onze bestemming.

Men vergelijke hierbij mijne aantekening bij *Pl. Bertrami* in het derde deel der Bouwstoffen pag. 507 (lees 407). In 1868 ving ik op 27 Junij drie wijfjes van *Bertrami*, die bij het vallen van den avond onder Wassenaar langs het duin vlogen. Haar vliegtijd verschilt dus niet van *Ochrodactylus* H. S. De twee soorten, die vroeger als *Ochrodactylus* Hübner gegolden hebben komen dus beide hier te lande voor. Er bestaat evenwel geen reden om voor de eene species den naam van *Dichrodactylus* aan te nemen, daar het buiten twijfel is dat deze *Dichrodactylus* als *Ochrodactylus* door Herrich-Schaeffer afgebeeld en door Zeller t. a. p. beschreven is. Zeller heeft dit reeds doen uitkomen op pag. 555 van het verslag, dat hij in de Stettiner Entomol. Zeitung van 1867 gegeven heeft van het interessante geschrift van Wallengren over de vedermotten (*Alucita*) van Linné. Het vaste kenmerk, waaraan men de beide, zoo sterk op elkander gelijkende species, zelfs in afgevlogen toestand kan herkennen, is daar ter plaatse ook door hem opgegeven. Het komt hierop neder, dat, hoewel bij gave exemplaren verschil in vorm en kleur der vleugels is waar te nemen, de achterscheenen van *Ochrodactylus* voor het eerste en tweede paar doornen een grauw bruine vlek hebben, welke twee vlekken door een breede witte ruimte gescheiden zijn, terwijl bij *Bertrami* daarentegen de geheele eindhelft¹ der achterscheenen, althans op de bovenzijde, licht bruin is. Houdt men dit verschil in

¹ Zeller maakt mij opmerkzaam op een drukfout in zijn opstel. Er staat nam. (Entom. Zeit. pag. 333) „Bei *Bertrami* ist die ganze Endfläche“ in plaats van „Endhälfte“.

het oog dan is het duidelijk dat Herrich-Schaeffer's fig. 5 *Ochrodactylus* voorstelt, en dat ook Zeller deze zelfde soort beschreef, blijkt uit hetgeen hij in de Isis zegt: «Hinterbeine weisslich, vor den Dornen und an der Spitze des ersten Füssgliedes ockerbraun.» Op Hübner's afbeelding daarentegen zijn de achterpooten ongekleurd of zonder teekening gelaten en men kan daarom twijfel koesteren of zij deze of gene soort voorstelt. Ik heb daarom Hübner als auteur van den naam *Ochrod.* laten wegvallen en Herrich-Schaeffer, aan wien na hem de prioriteit toekomt, doen optreden; mij vereenigende met het gevoelen van Prof. Zeller, mij onlangs in een zijner brieven medegedeeld. Men is het evenwel op dit punt oneens. De heer Stainton wil de naam van *Ochrodactylus* geheel doen vervallen en in zijne plaats twee soortnamen aannemen: *Dichrod.* Mühl. en *Bertrami* Rössler. De heer Fologne daarentegen (Annales de la Soc. entomolog. Belge. Tom. X Comptes rendus p. XIV en volgg.) wil *Ochrodactylus* Hübner behouden en *Dichrodactylus* Mühl. als tweede soort erkennen. Ik moet hiertegen evenwel opmerken dat wanneer eene oude soort zich in twee species oplost, de nieuwe daaraan gegeven namen naar mijn oordeel eerst dan kunnen gelden, wanneer het vaststaat dat geen der beide soorten onder den ouden naam kenbaar beschreven of afgebeeld is, maar dat daarentegen de oudere naam in stand moet worden gehouden te rekenen van den tijd dat een der twee species daaronder met voldoende zekerheid is bekend gemaakt (de Graaf).

Oxyptilus distans Zeller, Linn. Entom. VI. p. 545.

Zuid-Holland: in de berkenpannen der Wassenaarsche duinen in Junij (d. G.). Gelderland: Velp, in Junij (van Medenbach de Rooy Jr.). Zeller zegt van deze exemplaren: «hell und röthlich, wie ich sie auch hier (Meseritz) gefunden habe». — *Distans* heeft het voorkomen van eene bleeke *Pilosellae*. Men kan echter beide species gemakkelijk onderkennen aan de plaatsing van het hoopje donkere schubben op de binnenrandsfranje van de derde onderveder. Deze schubben beginnen bij *Pilosellae* vlak bij de punt dier veder, bij *Distans* verre daarvan verwijderd (de Graaf).

Graaf, Henri W. de and Snellen, P. C. T. 1869. "Microlepidoptera, nieuw voor de fauna van Nederland, opgegeven in de vergadering van 19 December 1868." *Tijdschrift voor entomologie* 12, 203–215.

View This Item Online: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/40979>

Permalink: <https://www.biodiversitylibrary.org/partpdf/18248>

Holding Institution

Smithsonian Libraries and Archives

Sponsored by

Smithsonian

Copyright & Reuse

Copyright Status: NOT_IN_COPYRIGHT

This document was created from content at the **Biodiversity Heritage Library**, the world's largest open access digital library for biodiversity literature and archives. Visit BHL at <https://www.biodiversitylibrary.org>.